

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně Mgr. Petry Weissové a soudců JUDr. Jiřího Pally a Mgr. Aleše Roztočila v právní věci žalobkyně: **Symfonie Capital Advisors s.r.o.**, se sídlem Olšanská 2643/1a, Praha 3, zast. Mgr. Liou Bánoci, advokátkou, se sídlem U Císařských lázní 368/7, Teplice, proti žalovanému: **Odvolačí finanční ředitelství**, se sídlem Masarykova 427/31, Brno, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 7. 10. 2020, č. j. 38482/20/5100-41455-712281, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti výrokům III. a IV. usnesení Městského soudu v Praze ze dne 25. 2. 2022, č. j. 17 Af 35/2020 - 217,

t a k t o :

Výroky III. a IV. usnesení Městského soudu v Praze ze dne 25. 2. 2022, č. j. 17 Af 35/2020 - 217, **se zrušují** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

Odůvodnění:

I.

[1] Žalobkyně se žalobou u Městského soudu v Praze (dále jen „městský soud“) domáhala zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 7. 10. 2020, č. j. 38482/20/5100-41455-712281 (dále jen „napadené rozhodnutí“), kterým žalovaný částečně změnil a částečně potvrdil rozhodnutí Finančního úřadu pro hlavní město Prahu ze dne 4. 2. 2020, č. j. 711048/20/2003-52522-105438, kterým uvedený finanční úřad zamítl žádost žalobkyně o posečkání úhrady daně.

II.

[2] Městský soud v Praze (dále jen „městský soud“) usnesením ze dne 24. 2. 2021, č. j. 17 Af 35/2020 - 96, řízení o žalobě zastavil, neboť žalobkyně neuhradila ve stanovené lhůtě soudní poplatek za žalobu. Proti tomuto usnesení se žalobkyně bránila kasační stížností, na základě níž Nejvyšší správní soud rozsudkem ze dne 27. 10. 2021, č. j. 4 Afs 107/2021 - 50 uvedené usnesení městského soudu zrušil a věc vrátil městskému

soudu k dalšímu řízení. Uložil městskému soudu, aby se jednak zabýval tím, zda Bc. Z. C., která v řízení o žalobě za žalobkyni ve dnech 14. 1. 2021 a 19. 1. 2021 činila směrem k městskému soudu podání související s úhradou soudního poplatku, byla k jednání za žalobkyni zmocněna a také aby posoudil obsah těchto jí učiněných podání, a za tím účelem případně žalobkyni vyzval k jeho objasnění.

III.

[3] Městský soud v dalším řízení v záhlaví označeným usnesením (dále jen „napadené usnesení“) rozhodl tak, že zamítl návrh žalobkyně na přerušení řízení (I. výrok), zamítl také žádost žalobkyně o prominutí zmeškání lhůty k zaplacení soudního poplatku (II. výrok), řízení zastavil (III. výrok) a konečně vyslovil, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení o žalobě a o kasační stížnosti (IV. výrok).

[4] Městský soud v souladu s přechozím závazným právním názorem Nejvyššího správního soudu vyzval žalobkyni k vyjasnění obsahu jejích podání ze dnů 14. 1. 2021 a 19. 1. 2021 (v nichž žádala o „prodloužení odvolací lhůty“) a k tomu, aby objasnila, zda Bc. Z. C. byla oprávněna za žalobkyni jednat a doložila zmocnění k takovému jednání.

[5] Žalobkyně k tomu doplnila, že svými podáními požadovala řízení o žalobě přerušit podle § 48 odst. 2 a 3 s. ř. s. s ohledem na hospitalizaci a závažný zdravotní stav jejího jednatele Michaela Sonenshina, který se nemohl účastnit soudního řízení po nikoliv přechodnou dobu. Žalobkyně dále uvedla, že postupovala i s ohledem na § 3 odst. 1 zákona č. 191/2020 Sb., o některých opatřeních ke zmírnění dopadů epidemie koronaviru SARS CoV-2 na osoby účastnící se soudního řízení, poškozené, oběti trestných činů a právnické osoby a o změně insolvenčního zákona a občanského soudního řádu (dále jen „zákon č. 191/2020 Sb.“). Žalobkyně taktéž odkázala na § 9 odst. 4 písm. c) zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích (dále jen „zákon o soudních poplatcích“), a dodala, že s ohledem na vážný stav jednatele společnosti zde bylo nebezpečí z prodlení, v důsledku něhož jí mohla vzniknout újma. S odkazem na rozsudek Nejvyššího soudu sp. zn. 20 Cdo 748/98 uvedla i to, že z důvodu vážného stavu jednatele uplatňovala prominutí zmeškání lhůty a doložila také plnou moc ze dne 11. 1. 2021 opravňující Bc. Z. C. k jednání za žalobkyni v řízení před městským soudem.

[6] Městský soud předně neshledal předpoklady pro přerušení řízení podle § 48 odst. 2 písm. b) s. ř. s. ani podle § 48 odst. 3 písm. c) téhož zákona. Návrh na přerušení řízení proto zamítl jako nedůvodný.

[7] Dále se městský soud věnoval možnosti prominutí lhůty podle § 40 odst. 5 s. ř. s. Dovedil, že pokud obsahem podání žalobkyně ze dnů 14. 1. 2021 a 19. 1. 2021 byla žádost o prodloužení lhůty k zaplacení soudního poplatku za žalobu, pak tuto nepovažuje za důvodnou. Upozornil, že lhůta k zaplacení soudního poplatku již uplynula, a proto tuto žádost dále posuzoval jako žádost o prominutí zmeškání lhůty, nikoli jako o její prodloužení. Měl za to, že splatnost soudního poplatku nastává již dnem vzniku poplatkové povinnosti (podle soudu tedy dnem vydání rozhodnutí). Z uvedeného důvodu soudem k jeho zaplacení dodatečně poskytnutá lhůta 15 dnů představuje bonus pro žalobkyni, která mohla zaplatit soudní poplatek již s podáním žaloby. Tato 15-denní lhůta nadto uplynula teprve den poté, co byl jednatel žalobkyně propuštěn z nemocnice,

pokračování

a vzhledem k tomu, že Bc. C. o lhůtě k úhradě soudního poplatku věděla, nejsou zde natolik závažné okolnosti, které odůvodňovaly prodloužení lhůty. Žalobkyně tedy nedoložila, proč nemohla zaplatit soudní poplatek poslední den lhůty, kdy již její jednatel hospitalizován nebyl, a nadto za situace, kdy společnost má zaměstnance, kteří za ni mohou jednat. I proto není zřejmé, proč žalobkyně soudní poplatek nemohla uhradit včas. Nejsou zde tudíž ani skutečnosti odůvodňující prodloužení, resp. prominutí zmeškání lhůty.

[8] V dalším se městský soud zabýval i možností prominutí lhůty podle § 3 odst. 1 zákona č. 191/2020 Sb. a uzavřel, že uvedené ustanovení by bylo použitelné v dané věci pouze v případě, že by nebyl použitelný § 40 odst. 5 s. ř. s. Jelikož však soud naplnění podmínek podle posledně uvedeného ustanovení posuzoval, nepřichází aplikace § 3 odst. 1 zákona č. 191/2020 Sb. vůbec v úvahu.

[9] Městský soud se věnoval i možnosti postupu podle § 9 odst. 4 písm. c) zákona o soudních poplatcích, avšak ani naplnění v něm obsažených podmínek nedovodil. Žalobkyně totiž neuvedla žádné skutečnosti, které by osvědčovaly nebezpečí z prodlení, v důsledku nichž by jí mohla vzniknout újma. Zopakoval, že zaplacení soudního poplatku není úkonem, který musí účastník vykonat osobně, a vzhledem k tomu, že k jednání za žalobkyni byla zmocněna Bc. C., měla možnost zaplatit soudní poplatek ve stanovené lhůtě právě prostřednictvím této osoby.

[10] Nakonec městský soud shrnul, že výzvu k zaplacení soudního poplatku, v níž stanovil lhůtu 15 dnů ode dne jejího doručení, doručil žalobkyni dne 13. 1. 2020, posledním dnem lhůty k zaplacení soudního poplatku byl čtvrtek 28. 1. 2021 a žalobkyně uhradila soudní poplatek teprve dne 5. 2. 2021. Předpoklady pro zastavení řízení pro nezaplacení soudního poplatku ve stanovené lhůtě tak shledal splněnými, a řízení opětovně zastavil. Výrok o nákladech řízení odůvodnil § 60 odst. 3 s. ř. s.

IV.

[11] Proti napadenému usnesení se žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) opětovně brání kasační stížností z důvodu podle § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s. Navrhuje jej zrušit a věc vrátit městskému soudu k dalšímu řízení.

[12] Stěžovatelka předesílá, že napadené usnesení považuje za nepřezkoumatelné a nezákonné a kasační stížností směřuje proti III. a IV. výroku napadeného usnesení.

[13] Namítá, že městský soud nerozhodl o její žádosti o prodloužení lhůty k zaplacení soudního poplatku tak, aby mohla soudní poplatek uhradit včas i v případě zamítnutí žádosti. Tím zasáhl od jejího práva na přístup k soudu ve smyslu čl. 36 Listiny základních práv a svobod (dále jen „Listina“). Upozorňuje v tomto směru i na závěry vyplývající z judikatury Nejvyššího správního soudu (např. z rozsudku ze dne 19. 4. 2012, č. j. 5 Afs 13/2012 - 21). Pokud tedy městský soud nerozhodl o stěžovatelčině žádosti a přesto řízení zastavil, dopustil se vady řízení, jež mohla mít za následek nezákonnost jeho rozhodnutí a byla porušena i zásada předvídatelnosti zakotvená v § 6 o. s. ř.

[14] Nesouhlasně se stěžovatelka vyjadřuje i k závěru městského soudu o tom, že nebyly splněny podmínky pro přerušení řízení podle § 48 odst. 3 s. ř. s. Ten odůvodnil skutečností, že jednatel stěžovatelky byl hospitalizován krátkodobě (od 10. 1. 2021 do 27. 1. 2021) a z nemocnice byl propuštěn dříve, než skončila lhůta k zaplacení soudního poplatku (dne 28. 1. 2021) a taktéž proto, že soudní poplatek mohla zaplatit Bc. C., již stěžovatelka udělila plnou moc. Stěžovatelka upozorňuje na skutečnost, že tato plná moc byla omezená a jejím předmětem byla komunikace se soudem s ohledem na prodloužení lhůty k zaplacení soudního poplatku. Z ničeho však neplyne, že tato zmocněnkyně byla oprávněna uhradit za stěžovatelku také soudní poplatek. Nakládání s účtem patří do výlučné kompetence jednatele společnosti a uvedená zmocněnkyně přístupem k bankovnímu účtu nedisponuje. Za stěží myslitelné stěžovatelka považuje, aby její jednatel, který měl po hospitalizaci zachovat klid na lůžku a k jehož úplnému uzdravení došlo teprve na konci března 2021, první den po propuštění z nemocnice byl schopen vyřídit všechny záležitosti společnosti včetně úhrady soudního poplatku. Městský soud měl posoudit, zda žádost o přerušení řízení byla relevantní ke dni jejího podání, nikoliv zpětně na základě skutečností, které mu byly známy po roce vedení řízení, zvláště když stěžovatelka podložila svoji žádost lékařskými zprávami. Předpoklady pro přerušení řízení podle § 48 odst. 3 písm. c) s. ř. s. tudíž byly splněny.

[15] Stěžovatelka dále rozporuje úvahy, jež městský soud vyslovil k její žádosti o prominutí lhůty podle § 40 odst. 5 s. ř. s., již nevyhověl s tím, že nedoložila, proč nemohla soudní poplatek uhradit v poslední den lhůty, kdy již jednatel společnosti hospitalizován nebyl a ač má zaměstnance oprávněné za ni jednat. Za bezvýznamný považuje závěr městského soudu, podle něž mohla stěžovatelka uhradit soudní poplatek již s podáním žaloby. Má-li totiž právo úhradu provést až na základě výzvy soudu, nelze jí tuto skutečnost klást k tíži. Městský soud tudíž pochybil i v tom, že žádosti o prominutí lhůty nevyhověl, ač pro to byly splněny zákonné podmínky.

[16] Za nesprávný považuje stěžovatelka i názor městského soudu, podle něž jestliže na věc aplikoval § 40 odst. 5 s. ř. s. (byť podmínky pro prominutí zmeškání lhůty nejsou splněny), pak nepřichází v úvahu aplikace § 3 odst. 1 zákona č. 191/2020 Sb. Městský soud měl stěžovatelčinu žádost posoudit i podle posledně citovaného ustanovení, neboť aplikace § 40 odst. 5 s. ř. s. nevylučuje použití § 3 odst. 1 zákona č. 191/2020 Sb.

[17] Nakonec stěžovatelka městskému soudu vytýká i nesprávné rozhodnutí o nákladech řízení. Upozorňuje na skutečnost, že v předchozím řízení o kasační stížnosti (sp. zn. 4 Afs 107/2021) byla účastnicí úspěšnou, její kasační stížnosti Nejvyšší správní soud vyhověl, a proto jí za toto řízení náleží náhrada nákladů.

V.

[18] Žalovaný nevyužil svého práva vyjádřit se ke kasační stížnosti.

VI.

[19] Nejvyšší správní soud se především zabýval tím, zda je kasační stížnost v nynější věci přípustná. Jedná se totiž o druhou kasační stížnost téže stěžovatelky v pořadí.

pokračování

[20] Podle § 104 odst. 3 písm. a) s. ř. s. je kasační stížnost nepřipustná proti rozhodnutí, jímž soud rozhodl znovu poté, kdy jeho původní rozhodnutí bylo zrušeno Nejvyšším správním soudem; to neplatí, je-li jako důvod kasační stížnosti namítáno, že se soud neřídil závazným právním názorem Nejvyššího správního soudu.

[21] Nejvyšší správní soud již v usnesení rozšířeného senátu ze dne 22. 3. 2011, č. j. 1 As 79/2009 - 165, vyslovil, že „§ 104 odst. 3 písm. a) s. ř. s. brání Nejvyššímu správnímu soudu v tom, aby se v řízení o opakované kasační stížnosti za nezměněného skutkového a právního stavu vyjadřoval k námitkám, které ve svém dřívějším rozsudku označil za nedůvodné, neboť také tímto závěrem svého předchozího rozsudku v dané věci je vázán. Obdobně je třeba nahlížet na námitky, které účastník řízení ve své první kasační stížnosti neuplatnil, ačkoliv je uplatnit mohl. Nejvyšší správní soud o takových námitkách nerozhodoval, a jejich posouzení se proto nestalo součástí závazného právního názoru či pokynu. Účastník řízení totiž v druhé kasační stížnosti může napadnout jedině nesprávnou realizaci závazného právního názoru či pokynu a závěry z ní vyplývající, včetně nastolení otázek, které nemohly být předmětem první kasační stížnosti proto, že - typicky pro procesní vady - nebyly řešeny v první kasační stížnosti napadeném rozhodnutí krajského soudu. Uvedené úvahy nejsou v rozporu se závěry, podle nichž nelze trvat na vysloveném závazném právním názoru při změně skutkového a právního stavu a při podstatné změně judikatury. Smyslem těchto úvah je závěr o tom, že vymezení rozsahu první kasační stížnosti předurčuje meze přezkumné činnosti Nejvyššího správního soudu i pro opakovanou kasační stížnost. Rezignuje-li stěžovatel na uplatnění všech důvodů, které podle jeho názoru svědčí o nesprávnosti právních názorů vyslovených krajským soudem, ač je uplatnit může, je legitimní, že z hlediska možnosti argumentace v dalším řízení ponese případné nepříznivé důsledky s tím spojené.“

[22] Stěžovatelka je tedy ve své opakované kasační stížnosti oprávněna namítat pouze to, že se městský soud neřídil závazným právním názorem Nejvyššího správního soudu vysloveným ve zrušujícím rozsudku, nebo otázky, které nemohly být předmětem řízení o první kasační stížnosti proto, že nebyly řešeny v prvním kasační stížností napadeném rozhodnutí městského soudu (typicky procesní vady). Naopak stěžovatelka není oprávněna v opakované kasační stížnosti uplatňovat důvody, které mohla uplatnit v první kasační stížnosti a o nichž mohl rozhodnout kasační soud podle § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s. již v prvním kasačním řízení.

[23] V nynějším případě Nejvyšší správní soud svým předchozím rozsudkem ze dne 27. 10. 2021, č. j. 4 Afs 107/2021 - 50, městskému soudu vytkl pochybení v procesním postupu (viz výše odstavec [2]), a nezabýval se tudíž vůbec závěrem o splnění předpokladů pro zastavení řízení pro nezaplacení soudního poplatku. Nadto úvahy týkající se přerušení řízení, prodloužení lhůty k zaplacení soudního poplatku či prominutí zmeškání lhůty, jejichž nesprávnost stěžovatelka v této kasační stížnosti uplatňuje a jež jsou předobrazem závěru o splnění předpokladů pro zastavení řízení o žalobě, nemohla dříve uvést proto, že je městský soud prvně formuloval teprve v napadeném usnesení, jež je předmětem nynějšího přezkumu.

[24] S ohledem na tyto skutečnosti a ve shodě s výše citovanými závěry rozsudku č. j. 1 As 79/2009 - 165, Nejvyšší správní soud shrnuje, že stěžovatelčina opakovaná kasační stížnost je přípustná.

[25] Nejvyšší správní soud současně nepřehlédl, že stěžovatelka v kasační stížnosti výslovně uvádí, že napadá toliko III. a IV. výrok napadeného usnesení (o zastavení řízení a o nákladech řízení). Přesto však v kasační stížnosti rozporuje i další závěry přijaté městským soudem k otázce přerušení řízení podle § 48 odst. 3 písm. c) s. ř. s., k prodloužení lhůty a prominutí jejího zmeškání podle § 40 odst. 5 s. ř. s. a také podle § 3 odst. 1 zákona č. 191/2020 Sb., o nichž rozhodl městský soud samostatnými výroky I. a II. Proti uvedeným dvěma výrokům sice samostatnou kasační stížnost podat nelze (viz např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 12. 2014, č. j. 7 As 252/2014 - 95, nebo ze dne 12. 1. 2018, č. j. 2 As 141/2017 - 19), ale námitky proti postupu soudu (ohledně přerušení řízení a prominutí zmeškání lhůty) mohou být uplatněny právě v souvislosti s posouzením věci samé (zde tedy v souvislosti s přezkumem zákonnosti napadeného usnesení v rozsahu výroků III. a IV.).

[26] Pouze pro úplnost k otázce přípustnosti kasační stížnosti Nejvyšší správní soud dodává, že ač stěžovatelka namítá, že se městský soud neřídil závazným právním názorem Nejvyššího správního soudu vysloveným v rozsudku č. j. 4 Afs 107/2021 - 50, nelze tomuto jejím názoru (jímž zjevně podporuje přípustnost kasační stížnosti) přisvědčit. Jak již shora uvedeno, městský soud naopak závazný právní názor kasačního soudu v řízení předcházejícím napadenému usnesení respektoval, to však nicméně nezakládá nepřípustnost kasační stížnosti. Ta je totiž v nynější věci dána z důvodů již výše vyložených v odst. [23].

[27] Nejvyšší správní soud tedy posoudil kasační stížnost v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadené usnesení netrpí vadami, k nimž je povinen přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3, 4 s. ř. s.).

[28] Kasační stížnost je důvodná.

[29] Nejvyšší správní soud předně uvádí, že nepovažuje za pochybení městského soudu, pokud v souzené věci řízení u něj vedené nepřerušil podle § 48 odst. 3 písm. c) s. ř. s. Podle uvedeného ustanovení může předseda senátu řízení přerušit, jestliže *navrhovatel je neznámého pobytu nebo sídla nebo se nemůže řízení účastnit pro překážku trvalejší povahy*. Již návětí uvedené ustanovení [*předseda senátu může (...)*] napovídá, že podle citovaného ustanovení řízení může být přerušeno, soud však není povinen tak postupovat ani tehdy, nastoupí-li v něm uvedená hypotéza. Je tedy věcí uvážení soudu, zda podle citovaného ustanovení postupovat bude či nikoliv. Městský soud tedy nepochybil, pokud z důvodů v napadeném usnesení vyložených (srov. jeho odst. 17.) nedovodil u stěžovatelky překážku trvalejší povahy, neboť hospitalizaci jejího jednatele považoval za překážku krátkodobou a poukázal i na to, že má zaměstnance, který za stěžovatelku může v řízení jednat, a řízení proto nepřerušil. Jelikož svoje závěry opřel o racionální úvahy a dostatečně a přezkoumatelně je odůvodnil, nelze jeho postupu v kontextu posuzované věci ničeho vytknout. Nejvyšší správní soud uzavírá, že námitka, podle níž měl městský soud řízení přerušit, není důvodná.

[30] Nejvyšší správní soud se dále zabýval závěry městského soudu, vyslovenými v souvislosti s aplikací § 40 odst. 5 s. ř. s.

pokračování

[31] Městský soud se v napadeném rozsudku předně zabýval tím, zda bylo možno v posuzovaném případě prodloužit lhůtu k zaplacení soudního poplatku podle citovaného ustanovení, neboť dovodil, že právě takový návrh byl obsahem stěžovatelčiných podání ze dne 14. 1. 2021 a poté i ze dne 19. 1. 2021. Vysvětlil, že stěžovatelka doložila zmocnění Bc. Z. C. k jednání za stěžovatelku v řízení o žalobě dlouho poté, co zmíněná podání učinila a lhůtu k zaplacení soudního poplatku v daném případě s ohledem na individuální skutkové okolnosti případu nebylo možné prodloužit (stěžovatelka mohla jednak soudní poplatek uhradit prostřednictvím své zmocněnkyně v době běhu lhůty k jejímu zaplacení a nadto po propuštění jednatele stěžovatelky z nemocnice zbýval ještě 1 den lhůty, v němž mohla stěžovatelka soudní poplatek uhradit).

[32] Nejvyšší správní soud předně uvádí, že skutečnost, že stěžovatelka pověření (resp. plnou moc) udělené Bc. C. (za ni jednající) předložila teprve poté, co Nejvyšší správní soud městskému soudu ve zrušujícím rozsudku č. j. 4 Afs 107/2021 - 50 uložil se touto otázkou zabývat, není významná pro závěr, zda byly splněny podmínky pro vyhovění žádosti o prodloužení lhůty k zaplacení soudního poplatku. Tím, že žalobkyně k výzvě městského soudu pověření jednat v řízení za stěžovatelku doložila, zhojila předchozí nedostatek chybějícího pověření v době, kdy tyto úkony (podání ze dne 14. 1. 2021 a 19. 1. 2021) činila. Jinými slovy, i pozdní předložení pověření k jednání za stěžovatelku zhojilo onen předchozí nedostatek a na úkony učiněné Bc. Z. C. bylo třeba od počátku hledět jako na úkony stěžovatelky. Dodatečné předložení pověření (resp. plné moci) tedy nemohlo mít na posouzení možnosti prodloužit lhůtu k zaplacení soudního poplatku jakýkoliv vliv. Nadto bylo pochybením městského soudu, že již v řízení předcházejícím vydání zrušujícího rozsudku č. j. 4 Afs 107/2021 - 50 sám nevyzval stěžovatelku k doložení pověření Bc. C. v řízení za ni jednat. I proto tato okolnost v daném případě nemůže jít k tíži stěžovatelky.

[33] Totéž platí i pro samotnou úvahu, že lhůtu k zaplacení soudního poplatku prodloužit nelze (protože již uplynula), a proto stěžovatelčinu žádost o prodloužení lhůty k zaplacení soudního poplatku městský soud posuzoval jako žádost o prominutí zmeškání lhůty.

[34] V nynějším případě je totiž třeba zdůraznit ony individuální skutkové okolnosti případu, jichž se dovolává i městský soud v napadeném usnesení, aniž je však ve svých úvahách dostatečně zohledňuje.

[35] Z obsahu soudního spisu vyplývá, že poté co stěžovatelka podala dne 9. 12. 2020 žalobu proti napadenému rozhodnutí žalovaného, jejíž součástí učinila i návrh na vydání předběžného opatření, ji městský soud mimo jiné usnesením ze dne 6. 1. 2021, č. j. 17 Af 35/2020 - 60, vyzval k zaplacení soudního poplatku za řízení o žalobě a za návrh na vydání předběžného opatření v celkové výši 4.000 Kč. K jeho zaplacení stěžovatelce stanovil lhůtu patnácti dnů ode dne doručení uvedeného usnesení. To bylo do stěžovatelčiny datové schránky doručeno dne 13. 1. 2021.

[36] Dne 14. 1. 2021 bylo městskému soudu doručeno podání učiněné prostřednictvím datové schránky stěžovatelky, označené jako „*Žádost o prodloužení odvolací lhůty*“. Podání

za stěžovatelku učinila Bc. Z. C., aniž bylo součástí soudního spisu její pověření k jednání za stěžovatelku v označené věci. V uvedené žádosti bylo uvedeno, že „dne 13. 1. 2021 jsme do datové schránky obdrželi vyjádření k č.j. 17 Af 35/2020- 61. Vzhledem k hospitalizaci pana jednatele Michaela Sonenshina bychom chtěli požádat, zda by bylo možné prodloužit odvolací lhůtu na nejzazší možný termín. Bohužel nedokážeme aktuálně říci, jak dlouho bude pan Sonenshine hospitalizován. V nemocnici jsme si již vyžádali potvrzení o jeho hospitalizaci a jakmile jej obdržíme, obratem Vám jej dodáme.“

[37] Dne 19. 1. 2021 bylo prostřednictvím datové schránky stěžovatelky doručeno městskému soudu další podání učiněné Bc. Z. C. V něm tato uvedla, že „[d]ne 13. 1. 2021 jsme do datové schránky obdrželi vyjádření k č.j. 17 Af 35/2020 - 61. Vzhledem k hospitalizaci jednatele Michaela Sonenshina jsme dne 14. 1. 2021 žádali datovou schránkou o prodloužení odvolací lhůty s tím, že dodáme potvrzení z nemocnice o jeho hospitalizaci. Potvrzení proto přikládám v příloze. V případě, že bude ještě potřeba cokoli doložit, neváhejte mě, prosím, kdykoliv kontaktovat.“ Z přiloženého potvrzení o hospitalizaci vyplývá, že jednatel stěžovatelky byl hospitalizován od 11. 1. 2021.

[38] Následně stěžovatelka zaslala městskému soudu podání ze dne 3. 2. 2021, kterým oznámila zaplacení soudního poplatku v tentýž den a přiložila propouštěcí zprávu jednatele stěžovatelky z nemocnice. Podle ní byl hospitalizován od 10. 1. 2021 (23:50 hod.) do 27. 1. 2021 (8:54 hod.) pro onemocnění Covid-19 pozitivní bilaterální pneumonií. Na č. l. 72 soudního spisu se nachází doklad o složení soudního poplatku ve výši 4.000 Kč dne 4. 2. 2021 na účet městského soudu. Na to již městský soud rozhodl usnesením č. j. 17 Afs 35/2020 - 96 o zastavení řízení pro nezaplacení soudního poplatku ve lhůtě k tomu stanovené (viz odst. [2]), které stěžovatelka napadla první kasační stížností a které Nejvyšší správní soud rozsudkem č. j. 4 Afs 107/2021 - 50 zrušil a věc vrátil městskému soudu k dalšímu řízení.

[39] Jelikož výzva k zaplacení soudního poplatku učiněná usnesením ze dne 6. 1. 2021 byla doručena stěžovatelce dne 13. 1. 2021, ode dne 14. 1. 2021 počala běžet lhůta k zaplacení soudního poplatku, jejíž konec připadl na 28. 1. 2021. Již první den běhu této lhůty stěžovatelka učinila první ze zmíněných dvou podání, jejichž obsah městský soud (po upřesnění stěžovatelkou) posoudil jako žádost o prodloužení lhůty k zaplacení soudního poplatku, s čímž se ztotožňuje i Nejvyšší správní soud. Stejný obsah mělo i druhé podání ze dne 19. 1. 2021. Obě podání byla učiněna v počátku běhu lhůty k zaplacení soudního poplatku, druhé z nich nadto bylo provázeno i potvrzením o hospitalizaci jediného jednatele společnosti. O těchto návrzích stěžovatelky městský soud v době běhu lhůty k zaplacení soudního poplatku nikterak nerozhodl, ani stěžovatelce nedal jakkoliv jinak najevo, že alespoň neformálně akceptuje její návrh na prodloužení lhůty k zaplacení soudního poplatku, resp. že lhůtu nehodlá prodloužit.

[40] Nutno tak přisvědčit stěžovatelce v tom, že při nečinnosti městského soudu v době běhu uvedené lhůty (když bylo zřejmé, že stěžovatelka je v řízení aktivní, dbá o svá práva a má zájem „nezmeškat“ jakékoliv úkony, jichž je třeba k dalšímu pokračování v řízení, tedy i zaplacení soudního poplatku) byla stěžovatelka v dobré víře v to, že buď městský soud o jejím návrhu včas, tedy v době běhu lhůty k zaplacení soudního poplatku, rozhodne, byť třeba i zamítavě, nebo alespoň neformálně dá stěžovatelce najevo, třeba

pokračování

prostým posečkáním úhrady soudního poplatku, že její návrh registruje a zohlední ve svém dalším postupu (tj. nezastavením řízení). Žádným z těchto postupů však městský soud nepokračoval, nýbrž bez dalšího vyčkal uplynutí lhůty k zaplacení soudního poplatku a bez ohledu na stěžovatelčiny opakované žádosti ze dnů 14. 1. 2021 a 19. 1. 2021 řízení zastavil. V napadeném usnesení pak dodal, že lhůta již uplynula, a o jejím prodloužení proto nelze uvažovat.

[41] V obecnosti sice jistě platí, že lhůtu, která marně uplynula, prodloužit nelze. V posuzovaném případě však bylo povinností městského soudu zohlednit to, že stěžovatelka o prodloužení lhůty požádala bezprostředně poté, co obdržela výzvu městského soudu k úhradě soudního poplatku, a tuto svoji žádost poté znovu zopakovala a dala také soudu najevo, že za účelem vyhovění jejímu návrhu je připravena se soudem spolupracovat. Byl to tedy především městský soud, který v daném případě nereagoval na opakované žádosti stěžovatelky a nedal jí nikterak najevo, jaký má názor na jí učiněné žádosti o prodloužení lhůty k zaplacení soudního poplatku. Takový postup však nemůže jít k tíži stěžovatelky. Nebyl-li snad obsah stěžovatelčiných podání zpočátku městskému soudu zcela zřejmý (což nelze vyloučit), bylo jeho povinností stěžovatelku vyzvat, aby jej v krátké době (stále ještě běžící lhůty k zaplacení soudního poplatku) vyjasnila. Ani takto městský soud nepostupoval. Jak již shora uvedeno, stěžovatelka ve svých podáních zdůrazňovala svoji ochotu se soudem spolupracovat tak, aby vyhověla všem požadavkům nezbytným pro pokračování v řízení. Bylo přitom zjevné, že z důvodu onemocnění jediného jednatele společnosti a s ohledem na jeho hospitalizaci nemá bezprostřední možnost soudní poplatek uhradit a její opakované žádosti nelze v žádném případě považovat za neopodstatněné, účelové a činěné ve snaze prodloužovat řízení či jeho průběh jakkoliv jinak ztěžovat.

[42] I když je nyní zřejmé, že lhůta k zaplacení soudního poplatku již uplynula a zákon o soudních poplatcích ani soudní řád správní neupravují stavění běhu lhůty k zaplacení soudního poplatku po dobu, po kterou soud nerozhodl o návrhu na prodloužení lhůty k zaplacení soudního poplatku, je v daném případě nepochybné, že přístup k soudu byl stěžovatelce znemožněn právě v důsledku nesprávného postupu městského soudu, který zůstal přes stěžovatelčiny žádosti o prodloužení lhůty k zaplacení soudního poplatku zcela nečinný. Jak již shora uvedeno, takový postup městského soudu nemůže jít stěžovatelce k tíži, neboť jí bylo zasaženo do jejího práva na přístup k soudu vyplývajícího z čl. 36 Listiny. Uvedené právo v souzené věci s ohledem na shora vyložené individuální skutkové okolnosti případu musí mít přednost před prostým závěrem, že s ohledem na uplynutí lhůty k zaplacení soudního poplatku již tuto lhůtu prodloužit nelze a řízení musí být pro nezaplacení soudního poplatku zastaveno. Městský soud měl povinnost o stěžovatelčině žádosti o prodloužení lhůty rozhodnout, a nadto v daném případě měl dostatek prostoru tak učinit ještě před tím, než tato lhůta uplynula. Pouze pro úplnost v této souvislosti Nejvyšší správní soud dodává, že obecně lhůtu k zaplacení soudního poplatku prodloužit lze, jelikož se jedná o lhůtu soudcovskou (viz např. nález Ústavního soudu ze dne 30. 3. 2021, Pl. ÚS 9/20, odst. 31. a 35.).

[43] Pro výše uvedené Nejvyšší správní soud stěžovatelce přitakává, že se městský soud dopustil vady v řízení, jež mohla mít vliv na zákonnost napadeného usnesení [§ 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s.], pro který je na místě toto usnesení zrušit a věc vrátit městskému soudu

k dalšímu řízení. V něm městský soud opětovně stěžovatelku vyzve k zaplacení soudního poplatku za žalobu (a za návrh na vydání předběžného opatření, pokud na něm stěžovatelka setrvá) a svůj další postup přizpůsobí úkonům učiněným stěžovatelkou a teprve poté opětovně rozhodne.

[44] Městský soud s ohledem na uplynutí lhůty k zaplacení soudního poplatku v napadeném usnesení zabýval i tím, zda lze stěžovatelce zmeškání této lhůty prominout podle § 40 odst. 5 s. ř. s., a shrnul, že tomu tak není, neboť jednak byl jednatel stěžovatelky propuštěn z nemocnice den před uplynutím lhůty k zaplacení soudního poplatku a nadto měl zaměstnankyni Bc. C., která byla oprávněna za ni jednat, přitom povinnost k zaplacení soudního poplatku není povinností, kterou by mohla splnit výlučně stěžovatelka.

[45] Nejvyšší správní soud nepovažuje městským soudem zvolený postup, jímž dodatečně stěžovatelčinu žádost o prodloužení lhůty k zaplacení soudního poplatku posuzoval jako žádost o prominutí zmeškání lhůty podle § 40 odst. 5 s. ř. s., za případný. Jak již výše uvedeno, stěžovatelka požadovala lhůtu k zaplacení soudního poplatku prodloužit ještě v době, kdy tato lhůta běžela. Přestože soudní poplatek uhradila dne 4. 2. 2021, tj. po uplynutí soudem stanovené lhůty k jeho zaplacení, činila tak v dobré víře v to, že lhůtu má zachovanou, neboť neměla k dispozici jakékoliv rozhodnutí městského soudu, či alespoň jeho neformální reakci o tom, že jí lhůtu k zaplacení soudního poplatku neprodloužil, jak již výše uvedeno.

[46] Nejvyšší správní soud tak pouze pro úplnost dodává, že v takovém případě bylo vhodnější se zabývat stěžovatelčinou následnou žádostí o prominutí zmeškání lhůty k zaplacení soudního poplatku s odkazem na § 3 odst. 1 zákona č. 191/2020 Sb. Aplikaci daného ustanovení v nynějším řízení městský soud vyloučil s odůvodněním, že v daném případě bylo možno aplikovat na stěžovatelčinu věc § 40 odst. 5 s. ř. s., což vylučuje aplikovatelnost zmíněného § 3 odst. 1 zákona č. 191/2020 Sb. Jelikož stěžovatelka tuto svoji žádost (jíž předcházela samotná úhrada soudního poplatku) podpořila i dokladem o hospitalizaci jejího jediného jednatele, nelze pochybovat o tom, že právě tento důvod, nadto prokázáný, představuje vážný a omluvitelný důvod, který podstatně stěžovatelce ztěžoval, resp. znemožňoval úhradu soudního poplatku ve lhůtě k tomu stanovené, jak předpokládá zmíněný § 3 odst. 1 zákona č. 191/2020 Sb.

[47] Městský soud totiž ve všech svých úvahách odhlíží od toho, že primárně stěžovatelka postupovala v dobré víře v to, že bude nejprve rozhodnuto o její včas podané žádosti o prodloužení lhůty k zaplacení soudního poplatku tak, aby v případě negativního rozhodnutí měla možnost své poměry stran úhrady soudního poplatku uspořádat. Je nadto zjevné, že v době, kdy stěžovatelka městský soud o prodloužení lhůty k zaplacení soudního poplatku požádala, neměla povědomost o tom, po jak dlouhou dobu potrvá hospitalizace jednatele společnosti. Není pak třeba zmiňovat charakter onemocnění Covid-19, který značně omezoval možnosti jednatele společnosti uspořádat v době jeho hospitalizace poměry společnosti tak, aby umožnil dispozici s bankovním účtem společnosti své zaměstnankyni a aby tato mohla vyhovět výzvě městského soudu a soudní poplatek uhradit. Dovožoval-li snad městský soud zmocnění k takovému jednání (dispozice s bankovním účtem) z plné moci udělené Bc. C., kterou předložila v řízení

pokračování

o žalobě, nutno dodat, že se jednalo o zmocnění k jednání v řízení, nikoliv k hmotněprávním úkonům společnosti mimo něj, potažmo k dispozicím s bankovním účtem (srov. obsah plné moci na č. l. 207 spisu městského soudu).

[48] Jelikož již výše Nejvyšší správní soud dovedl, že s ohledem na absenci rozhodnutí o stěžovatelčině žádosti o prodloužení lhůty k zaplacení soudního poplatku městský soud porušil stěžovatelčino právo na přístup k soudu, a dopustil se tak vady řízení, která měla vliv na zákonnost napadeného rozhodnutí, považuje za nadbytečné, aby se městský soud v dalším řízení stěžovatelčíným návrhem učiněným podle § 3 odst. 1 zákona č. 191/2020 Sb. více zabýval.

[49] Jedná-li se o stěžovatelčinu námitku týkající se výroku o nákladech řízení, Nejvyšší správní soud pouze pro úplnost dodává, že pro výrok o nákladech řízení je podstatný celkový výsledek řízení, nikoliv úspěch v jeho jednotlivých fázích (zde tedy před Nejvyšším správním soudem v době, kdy rozhodoval o první stěžovatelčině kasační stížnosti). V nynější věci přitom bude městský soud o celkových nákladech řízení znovu rozhodovat v souvislosti se svým novým rozhodnutím.

VII.

[50] Na základě výše uvedených skutečností Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnost je důvodná, a proto napadené usnesení v rozsahu III. a IV. výroku zrušil a věc vrátil městskému soudu k dalšímu řízení podle § 110 odst. 1 části věty první před středníkem s. ř. s. V něm je městský soud vázán právním názorem vysloveným v tomto rozsudku podle § 110 odst. 4 s. ř. s. (viz odst. [43]).

[51] V novém rozhodnutí městský soud rozhodne rovněž o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti (§ 110 odst. 3 věta první s. ř. s.).

Poučení: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 15. července 2022

Mgr. Petra Weissová
předsedkyně senátu